

У III кварталі банківський сектор надалі пристосовувався до роботи у кризових умовах. У вільних та звільнених навесні областях працює практично вся банківська мережа, у звільнених восени регіонах робота відділень стрімко відновлюється. У банках зросли не лише гривневі кошти клієнтів – фізичних осіб та підприємств, а вперше з початку повномасштабної війни почали збільшуватися строкові вклади у гривні та іноземній валюті. Це сприяло збереженню високого рівня ліквідності в цілому по системі. Відсоткові ставки за гривневими вкладками зростали під впливом підвищення облікової ставки НБУ та інфляції. Обсяги чистих активів сектору перевищили довоєнний рівень, передусім завдяки зростанню вкладень у депозитні сертифікати НБУ та коштів в інших банках. Проте чистий кредитний портфель загалом скорочувався, лише в державних банках обсяг корпоративних кредитів нарощувався за підтримки державних програм. Зросла частка непрацюючих кредитів, найпомітніше у роздрібному сегменті. Попри значні відрахування в резерви, за квартал сектор отримав прибуток після збиткового першого півріччя. Цьому сприяло збереження операційної ефективності. Кредитний ризик залишається ключовим для банків, водночас посилюються інші ризики – капіталу, операційний, а для окремих банків – ліквідності.

Структура сектору

Станом на 1 жовтня 2022 року в Україні працювали 67 банків. Кількість діючих фінустанов за III квартал зменшилася на один банк – АТ “БАНК СІЧ”, на який припадало лише 0.1% від чистих активів платоспроможних банків. У серпні його було віднесено до категорії неплатоспроможних через невиконання зобов'язань за кредитами рефінансування НБУ, а на початку жовтня розпочато процедуру ліквідації.

За квартал структура сектору за групами банків не змінилася: державні банки становлять більше половини чистих активів сектору – 50.6%.

Активи

Обсяг чистих активів платоспроможних банків зріс за квартал на 7.5%. Переважно нарощувалися обсяги депозитних сертифікатів НБУ та коштів на рахунках в інших банках. Останні – через зміну курсу, в той час як за фіксованим курсом їхні обсяги скоротилися. Відбулося скорочення чистого кредитного портфеля, передусім внаслідок дорезервування. Обсяги чистих кредитів суб'єктам господарювання за квартал знизилися: гривневих – на 2.2%, валютних – на 10.0% у доларовому еквіваленті. Зростав чистий гривневий кредитний портфель лише в групі державних банків – на 4.3% за квартал. Активність у межах державних програм кредитування у III кварталі спадала. У результаті поточна заборгованість позичальників за Державною програмою “Доступні кредити 5-7-9%” за III квартал зросла на 2.3% (зростання у II кварталі становило 51.9%). За цією програмою видано вже 96.3 млрд грн, що становить 29% від працюючого гривневого корпоративного кредитного портфеля банків на валовій основі.

У річному обчисленні обсяг чистого корпоративного кредитного портфеля у гривні зріс на 10.2%, а в іноземній валюті знизився на 13.6% (у доларовому еквіваленті).

Обсяг чистого роздрібно-гривневого кредитного портфеля у III кварталі скоротився на 13.8%, передусім в іноземних та приватних банках як внаслідок зменшення обсягів кредитування, так і через зростання резервів.

Фінустанови поступово визнають кредитні втрати внаслідок війни. У цілому за квартал питома вага непрацюючих кредитів підвищилася на 3.9 в. п. до 33.6%, з початку повномасштабного вторгнення – на 7.0 в. п. Передусім зросла частка непрацюючих кредитів фізичним особам – на 11.6 в. п., корпоративних кредитів – на 6.0 в. п. Позики визнаються непрацюючими переважно внаслідок прострочення сплати, вимоги до врахування цього параметра для оцінки кредитного ризику НБУ відновив з липня.

Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків зросли на 7.9% за квартал, значною мірою через збільшення коштів фізичних осіб та бізнесу внаслідок курсових переоцінок. Вони надалі залишаються головним джерелом фондування банків (86.8% у структурі зобов'язань). Частка коштів НБУ скоротилася до нового річного мінімуму в 3.4% завдяки поступовому поверненню банками коштів рефінансування. Валовий зовнішній борг фінустанов наприкінці II кварталу ще більше скоротився, до 2.4 млрд. дол США (рівень 2004 року).

Обсяги гривневих коштів фізичних осіб зросли на 2.7% за квартал (31.1% р/р). Лідерами за цим показником виявилися Ощадбанк та ПриватБанк: зростання на 9.3% та 4% відповідно, зокрема завдяки зарплатним проєктам,

у тому числі сил оборони. Підвищення банківських ставок сприяло відновленню приросту строкових коштів, обсяг яких зріс вперше з початку війни – на 2.2%. Переважно нові депозити залучаються на строк до трьох місяців, їхня частка подвоїлася порівняно з довоєнним періодом.

Кошти населення в іноземній валюті в розпорядженні банків за квартал майже не змінилися. Однак строкові валютні вклади зросли на 5.9% (у доларовому еквіваленті). На це вплинув дозвіл НБУ купувати валюту за обмінним курсом близьким до офіційного для відкриття вкладів на термін не менше трьох місяців. Тенденція спостерігається із серпня.

Кошти суб'єктів господарювання в національній валюті за період зросли на 3.7% (8.5% р/р). Банки з приватним та іноземним капіталом були лідерами за темпами їх приросту: 8.6% та 4.1% відповідно. Нарощування коштів поступово прискорювалося з середини кварталу. Проте обсяг валютних коштів бізнесу в доларовому еквіваленті зменшився майже на 2% (-4.5% р/р).

Рівень доларизації коштів клієнтів за квартал збільшився на 4.1 в. п. до 36.8% через девальвацію національної валюти на чверть 21 липня. Водночас за фіксованим курсом, що діяв з 24 лютого, частка валютних депозитів знизилася.

Процентні ставки

Подорожчання рефінансування після червневого підвищення облікової ставки НБУ стимулювало банки замінювати його депозитами. Тож упродовж III кварталу фінустанови активніше піднімали ставки закладами як фізичних осіб, так і бізнесу. Найстрімкіше зросли ставки за новими тримісячними депозитами фізичних осіб у гривні – у середньому на 3.2 в. п. до 11.3% річних. Спред між тримісячними та річними депозитами залишався мінімальним упродовж кварталу. Вартість коштів суб'єктів господарювання у гривні зросла на 2.1 в. п. до 8.9% річних. Значний запас ліквідності стримує підвищення депозитних ставок. Проте ліквідність у секторі розподілена нерівномірно, що спонукатиме окремих учасників ринку до подальшого підвищення ставок.

У перші два місяці кварталу вартість кредитів фізичних осіб зберігалася на рівні близько 20% річних. У вересні ставки зросли до близько 30% річних – сталого рівня, що був до лютого 2022 року. Ця зміна передусім пояснюється завершенням кредитних канікул, які банки запровадили від початку повномасштабної війни. Вартість гривневих позик суб'єктам господарювання впродовж III кварталу надалі зростала – до 20.1% річних. Переважно підвищилися ставки за ультракороткими кредитами великим підприємствам. Зростання ставок за кредитами МСБ стримувалося обмеженнями в рамках державної програми “Доступні кредити 5-7-9%”.

Фінансові результати і капітал

Попри значні відрахування в резерви, сектор отримав 12 млрд грн прибутку за квартал, переважно завдяки

поліпшенню операційної ефективності. Водночас майже третину операційного доходу сектору забезпечили переоцінки (валюти, цінних паперів, деривативів). З урахуванням збитків першого півріччя, за дев'ять місяців року прибуток становив 7.4 млрд грн. Збитковими залишаються 23 установи, їхній сукупний збиток становив 18.2 млрд грн. Зокрема, від'ємний фінансовий результат показали два державних банки.

В умовах війни і підвищеного кредитного ризику банки намагаються підвищити операційну ефективність. Співвідношення операційних витрат і операційного доходу (CIR)¹ у III кварталі становило 36.5% порівняно з 44.6% у відповідному періоді минулого року. Чиста процентна маржа залишалася високою, чистий процентний дохід зріс на 28.5% у річному обчисленні. Чистий комісійний дохід протягом липня-серпня був нижчим, ніж торік, проте у вересні вперше з початку широкомасштабного вторгнення РФ зріс порівняно із відповідним місяцем торік – на 6.6%. Сукупно за квартал він скоротився лише на 8.6% р/р.

Високі темпи зростання операційного доходу підтримали суттєві доходи від переоцінки індексованих до курсу долара США цінних паперів та зростання доходів від операцій із валютою. Однак навіть без урахування переоцінок 57 банків зараз операційно прибуткові.

Водночас фінустанови вимушені робити значні відрахування до резервів під збитки, спричинені війною. За III квартал відрахування в резерви під кредити становили 33.5 млрд грн, ще 7.1 млрд грн резервів було сформовано під цінні папери. Визнання справжньої якості активів триватиме, тож резерви надалі зростатимуть.

Перспективи та ризики

НБУ очікує від банків виваженого підходу до оцінки кредитного ризику, особливо стосовно позичальників, які втратили доходи і по суті не мають можливості відновити обслуговування кредитів. Регулятор заохочує гнучкі реструктуризації, проте вони повинні бути раціональними й проводитися лише для позичальників, що мають перспективи відновлення доходів. Не менш важливо, щоб банки належно оцінювали вартість заставного майна, своєчасно визнаючи втрату доступу до майна, його пошкодження або знищення. Щоб переконатися в коректності підходів банків до оцінки кредитного ризику, НБУ наступного року проведе оцінку якості активів.

Ліквідність сектору в цілому зберігається на високому рівні, проте надходження коштів нерівномірні між групами банків. Низка фінустанов уже відчуває тиск на ліквідність. Для управління цими ризиками банки мають гнучко реагувати процентними ставками на зміну ринкових умов.

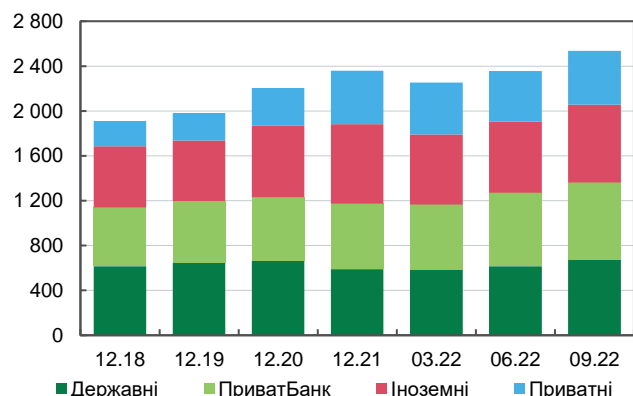
Наслідки терористичних атак росії на об'єкти критичної інфраструктури загрожуватимуть реалізацією операційних ризиків, зокрема через проблеми з енергопостачанням. Банкам варто підготувати плани безперервної роботи на випадки “блекауту”.

¹ Без переоцінки цінних паперів, валюти та деривативів.

Структура сектору

Обсяг загальних активів у III кварталі зріс на 7.6% (за фіксованим курсом – на 0.8%), переважно за рахунок державних банків. Приватний АТ “БАНК СІЧ” (0.1% чистих активів сектору) не виконав у встановлений строк своїх зобов’язань за кредитами рефінансування НБУ через недостатність коштів і був визнаний неплатоспроможним у серпні 2022 року.

Графік 1. Загальні активи банків, млрд грн*

* За квартал з урахуванням коригуючих проводок. Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

Таблиця 1. Кількість банків*

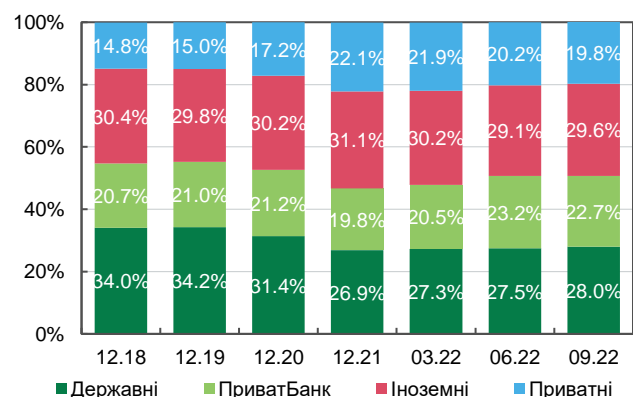
	2018	2019	2020	2021	I.22	II.22	III.22
Платоспроможні	77	75	73	71	69	68	67
Зміна	-5	-2	-2	-2	-2	-1	-1
Державні, у т. ч. ПриватБанк	5	5	5	4	4	4	4
Зміна	0	0	0	-1	0	0	0
Іноземні	21	20	20	20	16	16	16
Зміна	-2	-1	0	0	-4**	0	0
Приватні	51	50	48	47	49	48	47
Зміна	-3	-1	-2	-1	+2**	-1	-1

* Кількість наведено на кінець відповідного періоду.

** Два банки з іноземним капіталом віднесені до групи приватних.

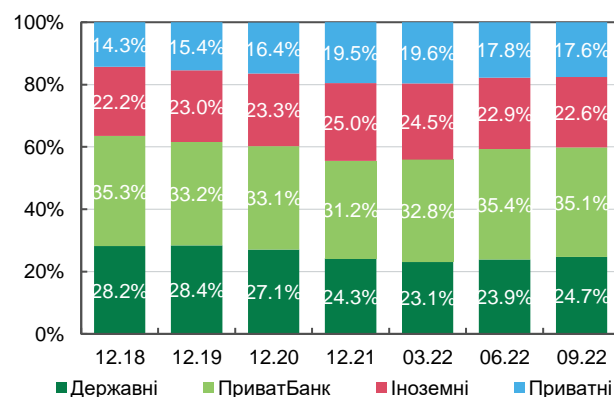
Структура чистих активів та депозитів за групами банків у III кварталі значно не змінювалася. Державні банки включно з ПриватБанком надалі становлять понад половини сектору – 50.6% за чистими активами. Дещо зросла частка державних банків за депозитами фізичних осіб – на 0.5 в. п.

Графік 2. Розподіл чистих активів за групами банків*

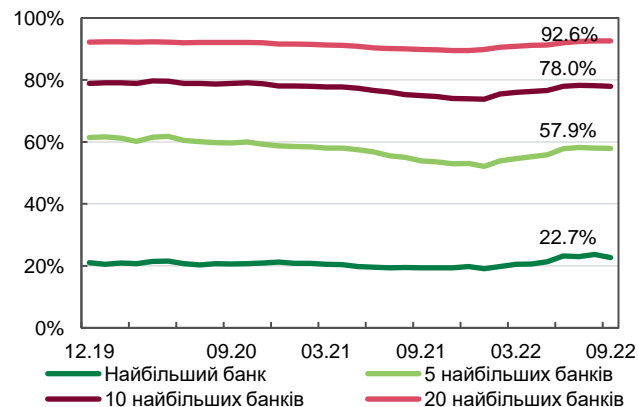
* За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 3. Розподіл депозитів фізичних осіб за групами банків

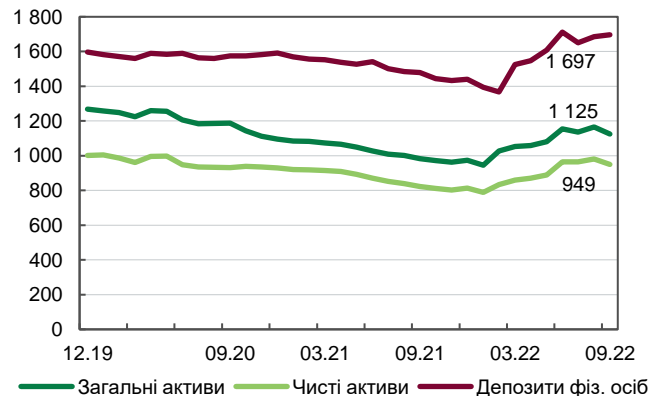

Зростання чистих активів низки іноземних банків дещо знизило концентрацію в секторі.

Графік 4. Частка найбільших банків у чистих активах сектору

Графік 5. Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

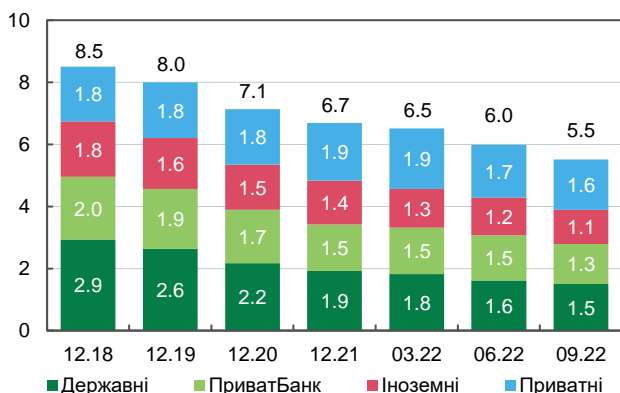

* Індекс Херфіндаля – Хіршмана (ННІ) – індикатор концентрації на банківському ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим). Депозити фізичних осіб включають ощадні сертифікати.

Банківська інфраструктура

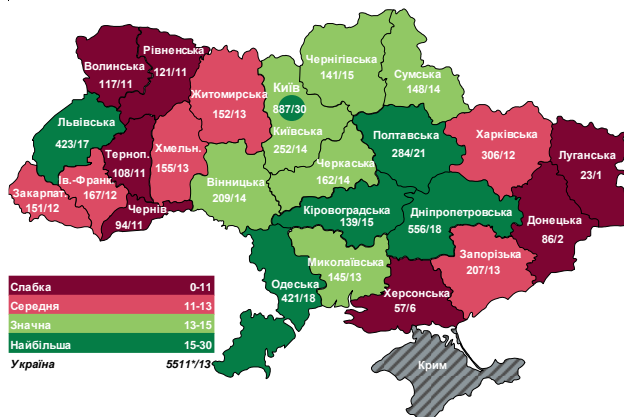
У III кварталі банки й надалі скорочували мережу відділень. Найбільше філій закрили ПриватБанк та Ощадбанк (158 та 68 відповідно). Іноземні та приватні банки також активно згортали діяльність своїх підрозділів. У регіональному розрізі найбільше відокремлених підрозділів скорочено у Донецькій та Харківській областях (102 та 57 відповідно).

Графік 6. Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси.

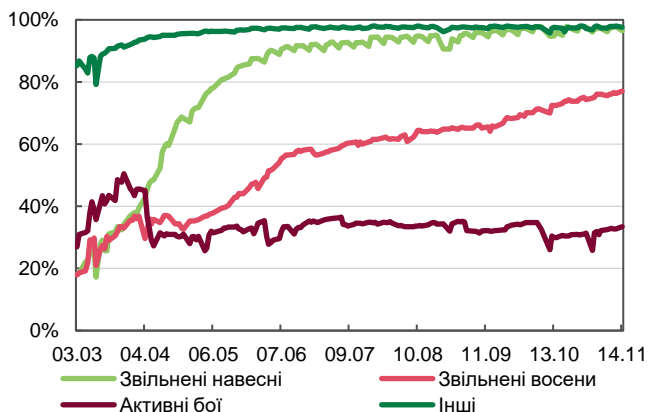
Графік 7. Діючі структурні підрозділи банків в окремих регіонах на 01.10.2022, од./од. на 100 тис. населення

До розрахунку взято наявне населення станом на 1 лютого 2022 року.
* Не включено 5 структурних підрозділів (у тому числі 3 закордонних).

У III кварталі банки відновили мережу відділень у звільнених навесні регіонах до рівня областей, які не зазнали окупації. Банки швидко відновлюють діяльність своїх підрозділів у деокупованих восени регіонах.

Графік 8. Частка працюючих відділень системно важливих банків

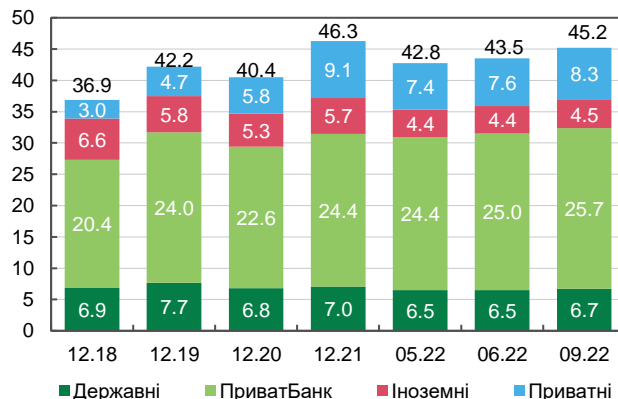

Виокремлено групи областей: "Звільнені навесні": м. Київ, Київська, Сумська, Чернігівська; "Звільнені восени": Харківська, Миколаївська; "Активні бої": Донецька, Луганська, Запорізька, Херсонська.

Джерело: опитування системно важливих банків.

За липень–вересень кількість активних платіжних карток зросла у всіх груп банків.

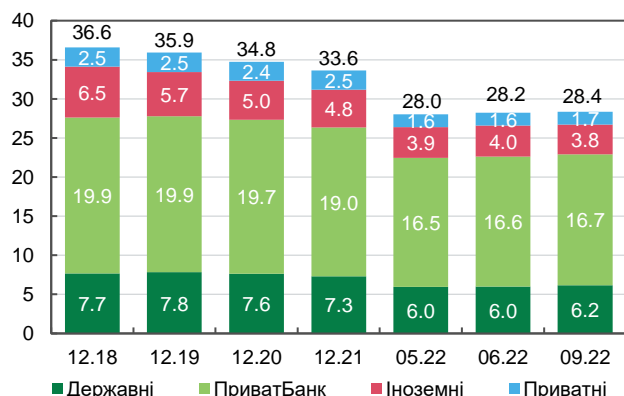
Графік 9. Кількість активних платіжних карток за групами банків, млн од.

Надання інформації для графіків 9–11 відновилося з 1 червня 2022 року.

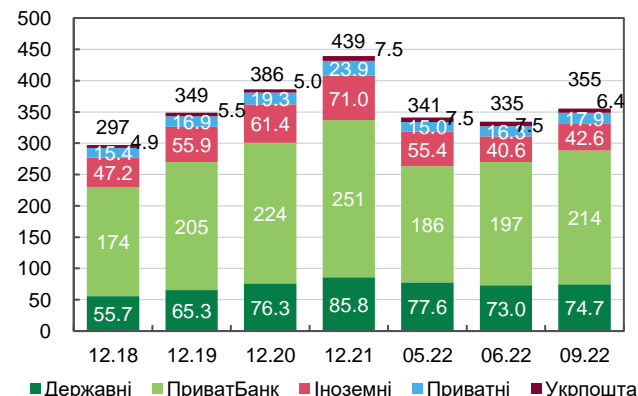
У III кварталі мережа POS-терміналів банків відновлювалася. Лідерами відновлення стали ПриватБанк (+16.7 тис.) та іноземні банки (+1.9 тис. терміналів). Кількість банкоматів збільшилася в усіх груп банків, крім іноземних.

Графік 10. Кількість банкоматів* банків, тис. од.

* Кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування).

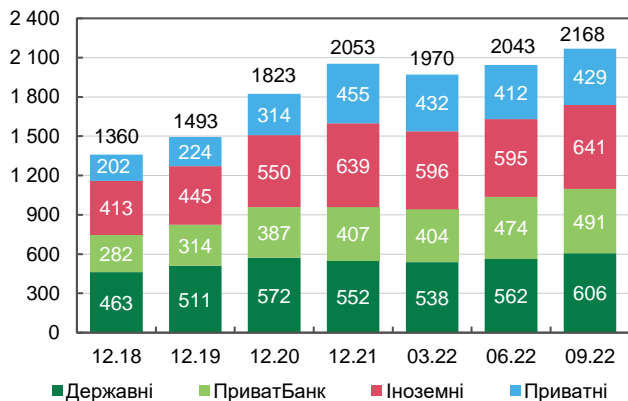
Графік 11. Кількість платіжних терміналів (POS), тис. од.

АКТИВИ

У III кварталі обсяги чистих активів банків збільшилися на 7.6% завдяки державним банкам (включно з ПриватБанком). Передусім зростали кошти в інших банках та депозитні сертифікати НБУ. Разом з тим, за фіксованим на початок кварталу курсом чисті активи дещо знизилися (-0.4%), а кошти в інших банках – впали (-5.4%). Натомість обсяг чистого кредитного портфеля клієнтів знизився на 1.0% через формування резервів за кредитами та сповільнення кредитування, передусім – валютного корпоративного та роздрібного.

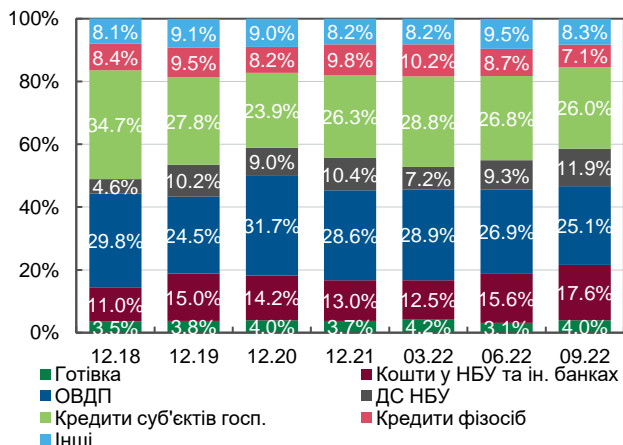
Графік 12. Чисті активи* за групами банків, млрд грн

* Скориговані на резерви за активними операціями банків. За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Обсяг валових гривневих кредитів корпораціям майже не змінився за квартал з огляду на обмежену підтримку державних програм, водночас обсяг кредитів в іноземній валюті корпораціям зменшився на 4.9%. Обсяг валових гривневих кредитів фізособам надалі знижується: у гривні на 4.1%, в іноземній валюті – на 1.9%.

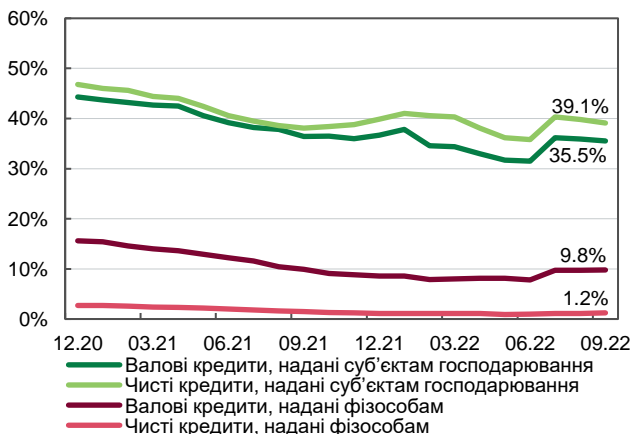
Графік 14. Структура чистих активів сектору за складовими*

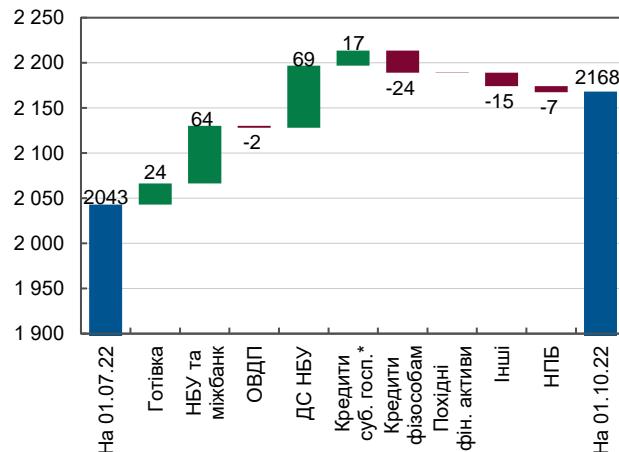
* Скориговані на резерви за активними операціями банків. За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

Доларизація чистих кредитів суб'єктам господарювання попри зміну обмінного курсу гривні знизилася за III квартал на 2.9 в. п.

Графік 16. Частка валютних кредитів

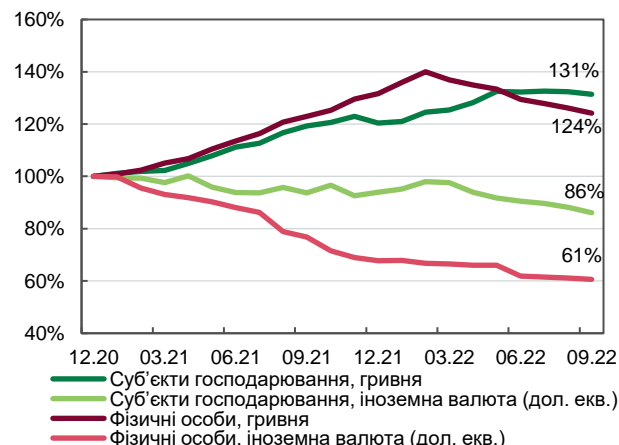

Графік 13. Зміна чистих активів за складовими у III кварталі 2022 року, млрд грн

* Зростання обсягу корпоративних кредитів пов'язане передусім з валютною переоцінкою.

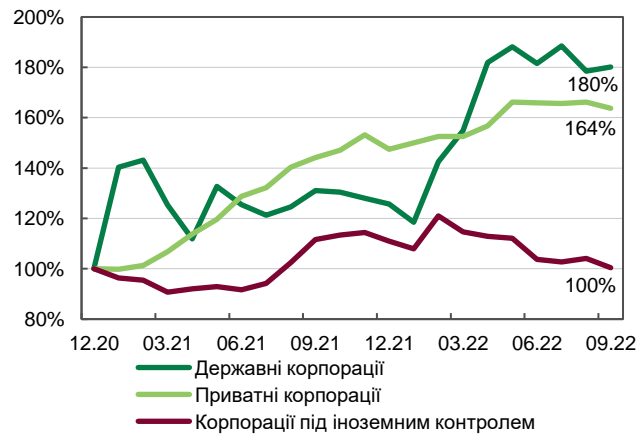
Графік 15. Валові кредити суб'єктам господарювання та фізичним особам, 2020 = 100%

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

Обсяги чистих кредитів нефінансовим корпораціям у III кварталі знижувалися, зокрема найстрімкіше для корпорацій під іноземним контролем – на 3.3%.

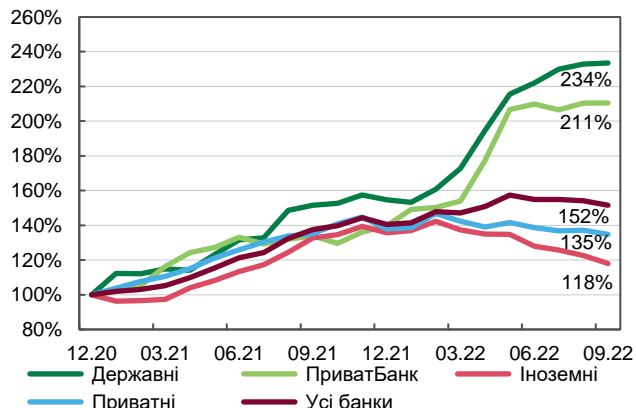
Графік 17. Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

Обсяг чистих гривневих кредитів суб'єктам господарювання знизився на 2.2% за квартал, у річному вимірі зріс на 10.2% р/р. Протягом III кварталу зростання гривневого кредитування бізнесу відбулося тільки в державних банках – на 4.3%, водночас іноземні та приватні банки скоротили обсяги чистих кредитів – на 7.8% та на 2.9% відповідно. Чисті гривневі кредити фізичним особам стрімко знизилися: у липні – вересні на 13.8%, у річному обчисленні впали на 16.7%.

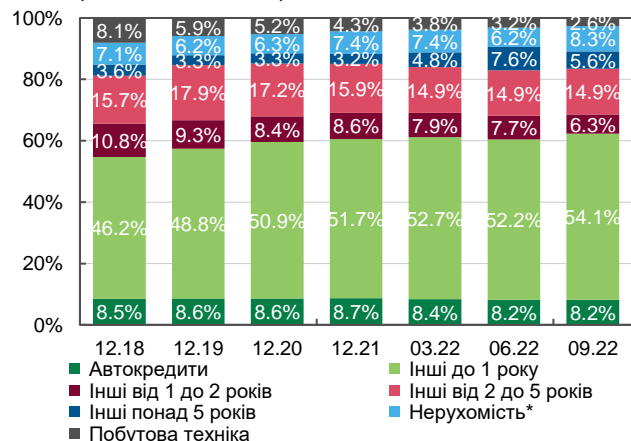
Графік 18. Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

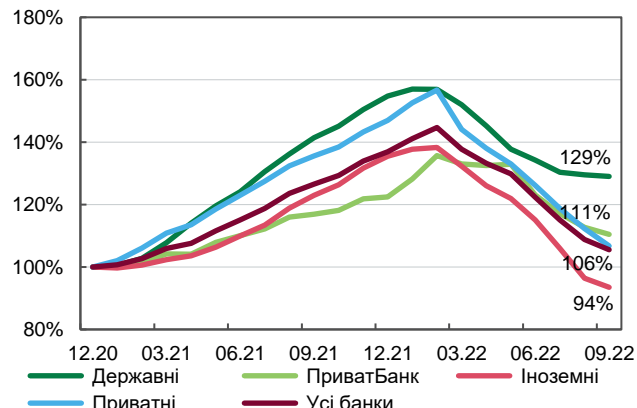
У III кварталі кредити домогосподарствам знизилися за всіма цільовими призначеннями, за винятком ситуативного зростання кредитів на придбання нерухомості.

Графік 20. Структура чистих гривневих кредитів домашнім господарствам за цільовим призначенням

* На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

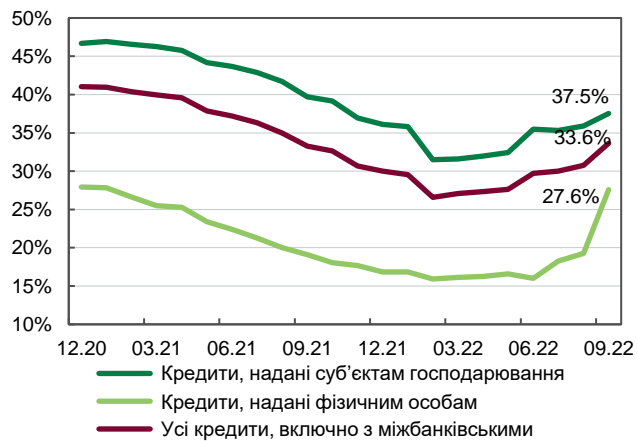
Графік 19. Чисті кредити фізичним особам у гривнях, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

Частка непрацюючих кредитів зросла на 3.9 в. п. до 33.6%, переважно через визнання прострочення понад 90 днів із завершенням "кредитних канікул" наприкінці червня. Найпомітніше зростання показника спостерігалось у фізосіб у вересні: на 8.3 в. п. до 27.6%

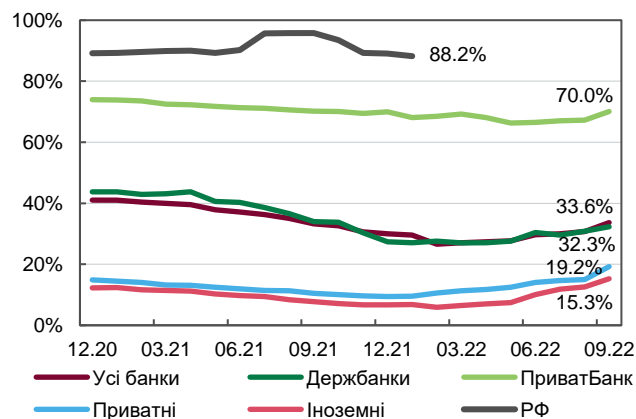
Графік 21. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків*

* Усі банки, включно з неплатоспроможними, без позабалансових зобов'язань. Фізичні особи включно з фізичними особами-підприємцями.

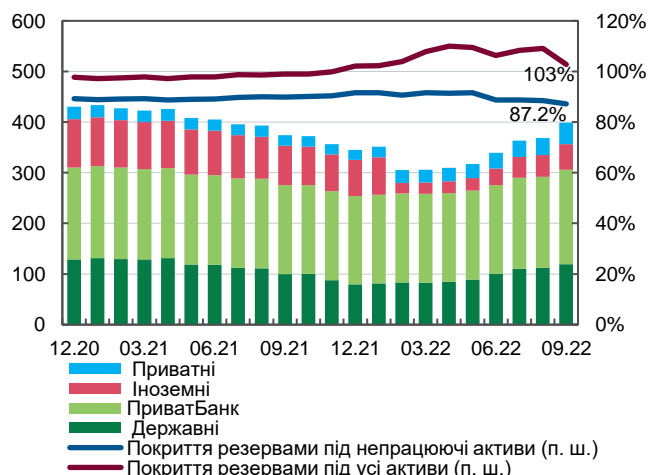
У III кварталі частка непрацюючих кредитів у портфелі суттєвіше збільшилася в приватних банках та в банках іноземних банківських груп – по 5.2 в. п. Визнання нових NPL знизило показник покриття їх резервами, але цей показник все ще дуже високий.

Графік 22. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами*

* Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.

Графік 23. Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами*

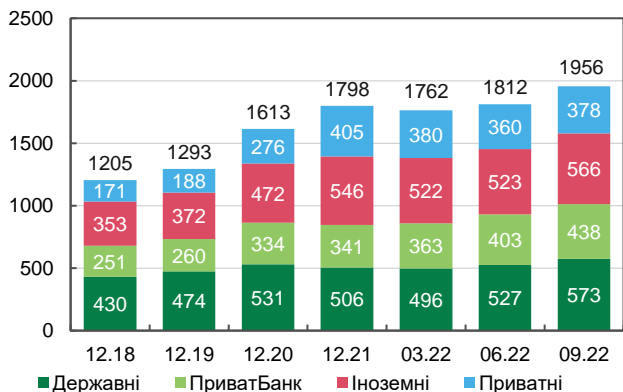

* Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань. За квартал з урахуванням коригуючих проводок.

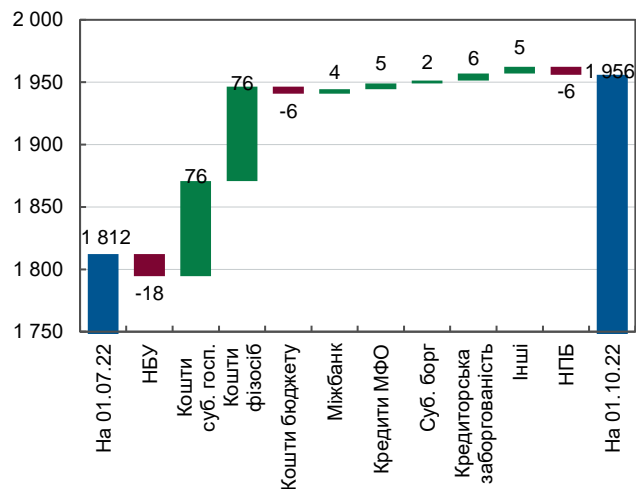
Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків за III квартал збільшилися на 7.9% насамперед через зростання коштів клієнтів та бізнесу. Водночас, за фіксованим на початок кварталу курсом зобов'язання не зросли.

Графік 24. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

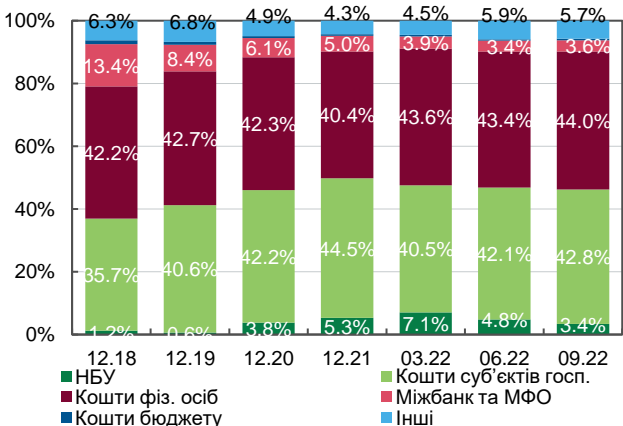

Графік 25. Зміна зобов'язань за складовими у III кварталі 2022 року, млрд грн

Частка коштів клієнтів за квартал зросла на 1.3 в. п. (до 86.8%). Незначно збільшилися частка коштів бізнесу (на 0.7 в. п.) та фізосіб (на 0.6 в. п.)

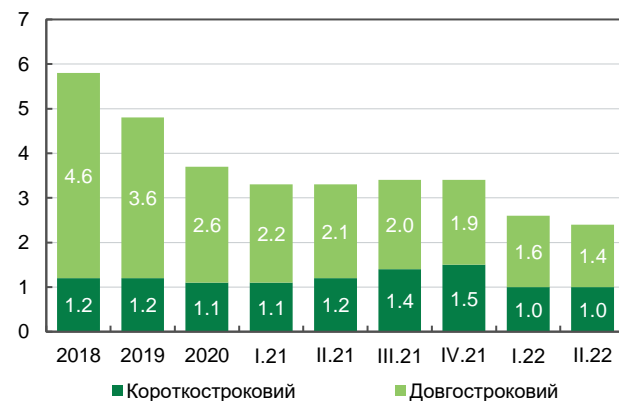
Графік 26. Структура зобов'язань банків*

* У тому числі ощадні сертифікати.

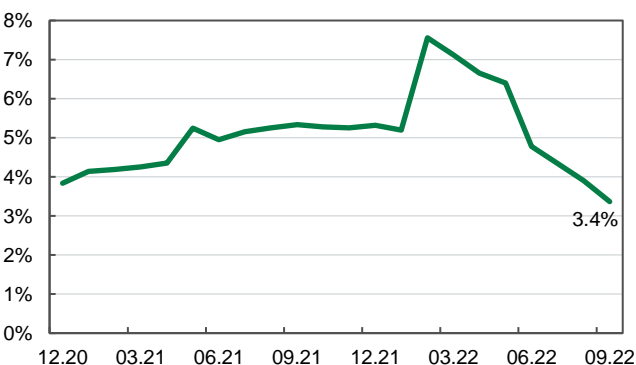
У II кварталі 2022 року валовий борг банків знизився до 2.4 млрд дол. США за рахунок зменшення довгострокових зобов'язань.

Графік 27. Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

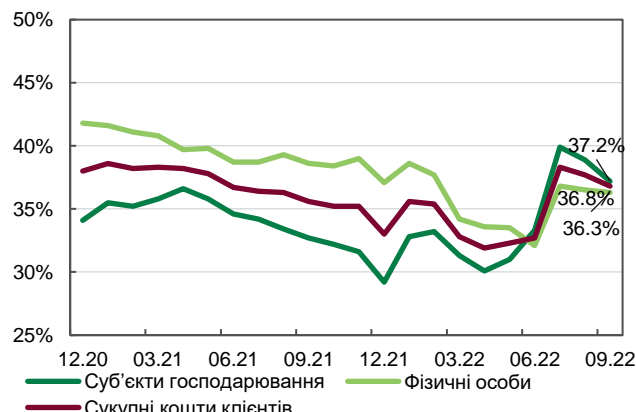
Через бажання замінити дороге рефінансування дешевшими коштами клієнтів частка коштів НБУ в зобов'язаннях банків у вересні знизилася на 1.4 в. п. до дворічного мінімуму в 3.4%.

Графік 28. Частка коштів НБУ в зобов'язаннях банків

Рівень доларизації коштів бізнесу за III квартал зріс на 4.1 в. п. унаслідок перегляду обмінного курсу та притоку валютних коштів клієнтів. Ще більше зростає частка валютних коштів фізосіб – на 4.3 в. п.

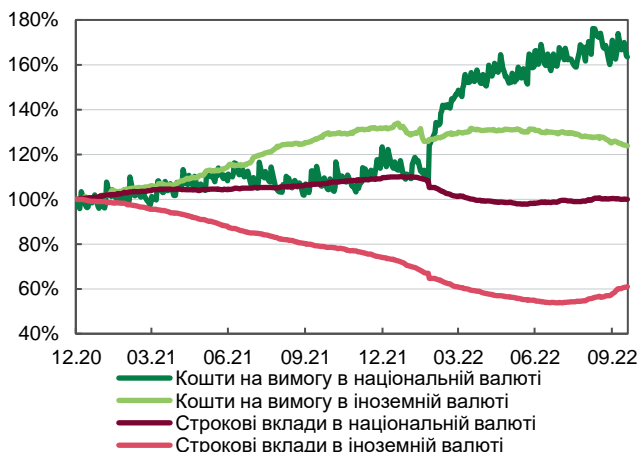
Графік 29. Частка валютних депозитів*

* У банках, платоспроможних на звітну дату.

За квартал обсяг коштів фізичних осіб у гривні зріс майже на 3%, а в іноземній валюті знизився на 4.1%. Строкові вклади населення зростали швидше у валюті +5.6%, ніж у гривні +2.2% (-5.6% р/р).

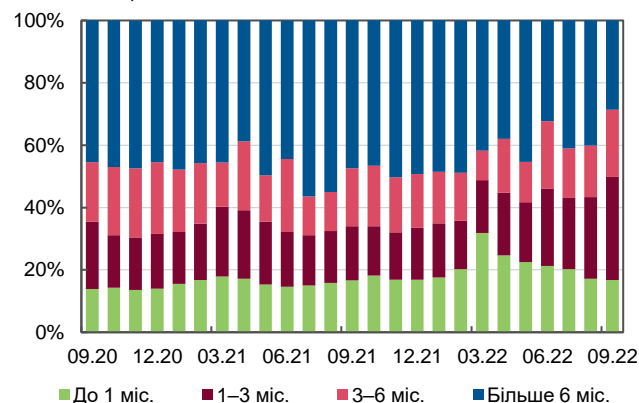
Графік 30. Кошти фізичних осіб, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

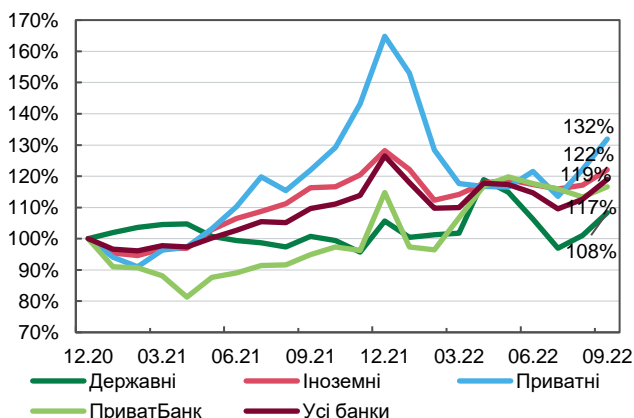
Частка нових короткострокових депозитів до 1 міс. скоротилася до 16.8%, а довгострокових – до 28.6%. Нові строкові депозити відкриваються переважно на строк 1–6 міс. (54.5%).

Графік 31. Структура нових строкових гривневих депозитів домогосподарств

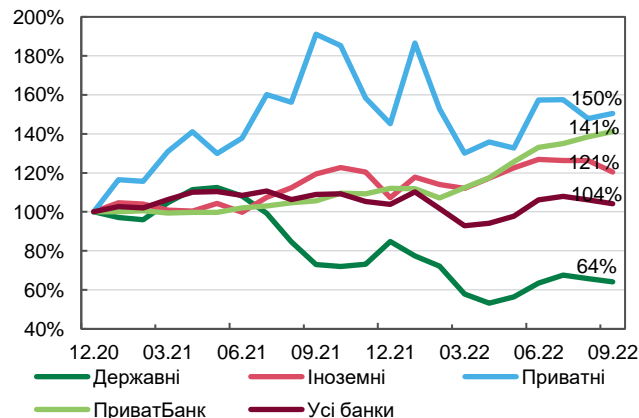
Гривневі обсяги корпоративних коштів клієнтів за квартал зросли на 3.7% (8.5% р/р) за рахунок приросту в приватних на 8.6% та іноземних банках на 4.1%. Кошти в іноземних валютах знизилися майже на 2%. Найвідчутнішим було зростання валютних коштів у ПриватБанку – на 6.2% за квартал.

Графік 32. Динаміка коштів суб'єктів господарювання в національній валюті за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

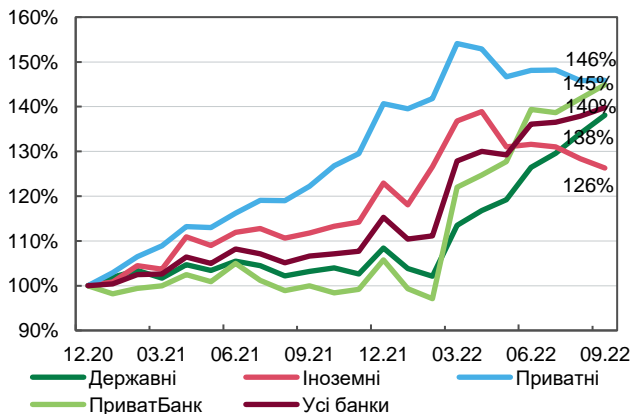
Графік 33. Динаміка коштів суб'єктів господарювання в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

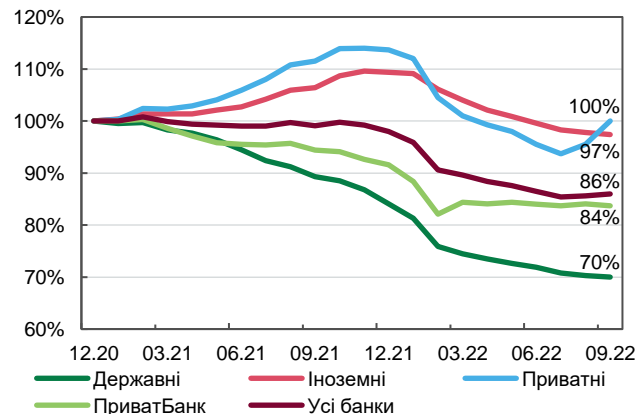
За III квартал 2022 року обсяги гривневих коштів населення зросли на 2.7% (31.1% р/р). Найвищі темпи зростання були в державних банках +9.2% та ПриватБанку +4%. Обсяги валютних коштів зменшились у всіх банках, крім приватних (+4.8%). Водночас кошти населення в іноземній валюті майже не змінилися завдяки значному приросту строкових депозитів на 5.9%.

Графік 34. Динаміка коштів фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

Графік 35. Динаміка коштів фізичних осіб в іноземних валютах (у дол. еквіваленті) за групами банків, 2020 = 100%*

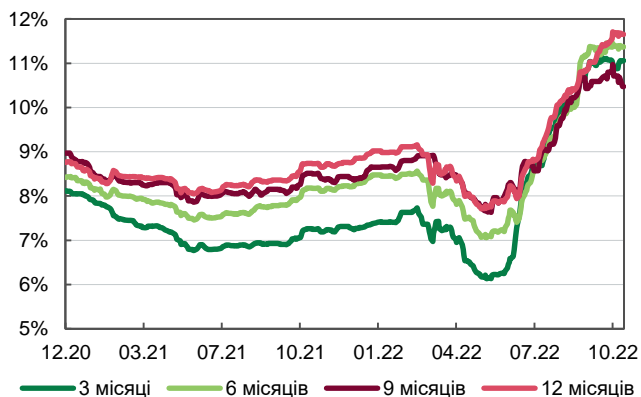

* У банках, платоспроможних станом на 01.10.2022.

Відсоткові ставки

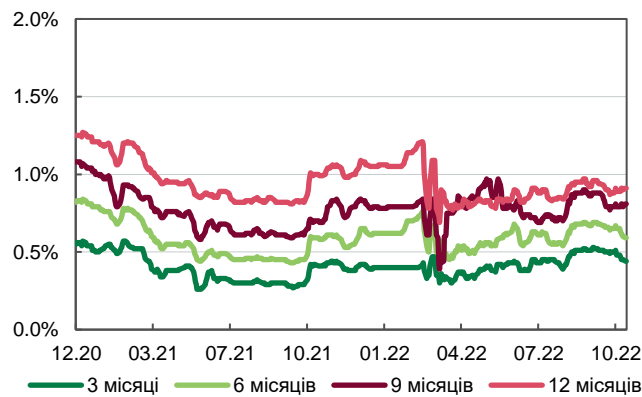
Вартість 12-місячних депозитів у гривнях за III квартал зросла на 3 в. п. до 11.5% річних, а спред між 3-місячними та 12-місячними депозитами залишався мінімальним – 0.2 в.п. на кінець вересня. У жовтні зростання призупинилося, а спред між строками збільшився до 0.6 в. п.

Графік 36. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних*

* За даними агентства Thomson Reuters, 5-денна ковзна середня.

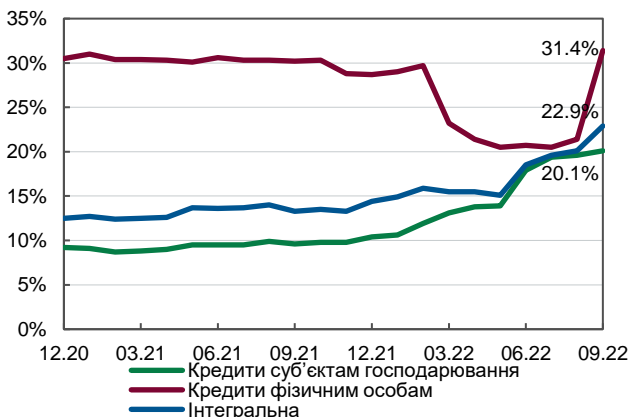
Графік 37. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних*

* За даними агентства Thomson Reuters, 5-денна ковзна середня.

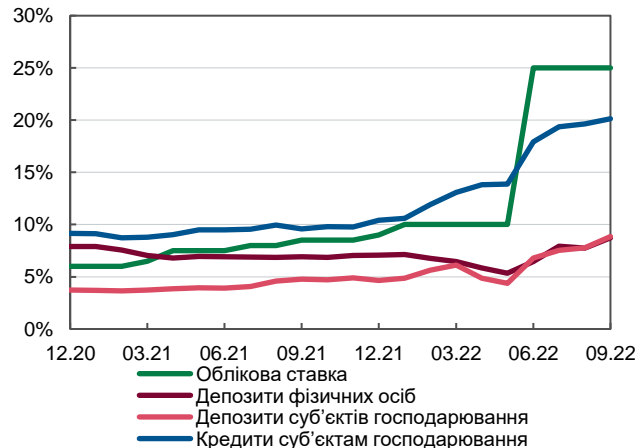
Ставки за кредитами фізичним особам у вересні повернулися до довоєнного рівня понад 30% річних. Ставки за кредитами бізнесу зросли ще на 2.2 в. п. – до 20.1% річних.

Графік 38. Відсоткові ставки за новими кредитами* у гривнях, % річних

* Без пролонгації або інших змін кредитних умов.

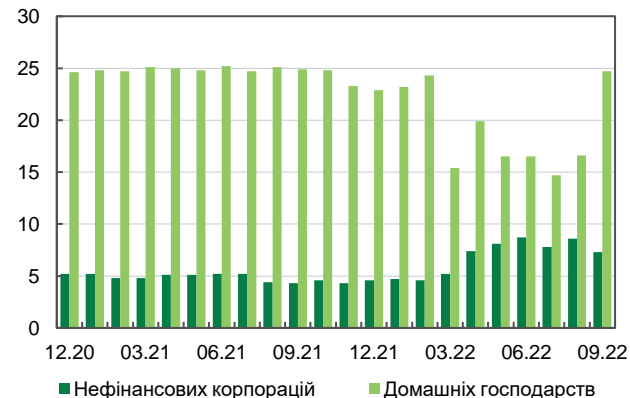
Графік 39. Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів* у гривнях, % річних

* За щоденними даними, 5-денна ковзна середня.

Спред між ставками за новими кредитами та депозитами у ритейл-сегменті суттєво зріс, у корпоративному – дещо знизився. Процентна маржа надалі зростала.

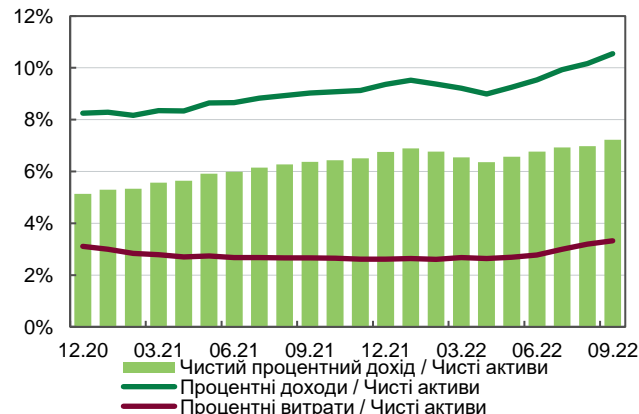
Графік 40. Спред між ставками за новими** кредитами і депозитами, в. п.*

* З урахуванням неплатоспроможних банків.

** До нових депозитів та кредитів належать обсяги за первинними договорами, укладеними у звітному періоді, та за додатковими договорами, за якими відбулася зміна суми або відсоткової ставки.

Графік 41. Процентна маржа банків*

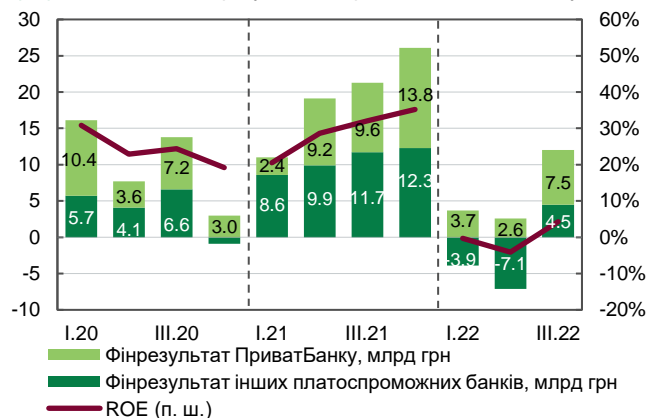
* Чистий процентний дохід до плинного середнього обсягу чистих активів за звітний місяць та два попередніх. З урахуванням неплатоспроможних банків.

Фінансові результати та капітал

За III квартал сектор отримав 12 млрд грн прибутку. ПриватБанк згенерував 54% прибутку прибуткових банків.

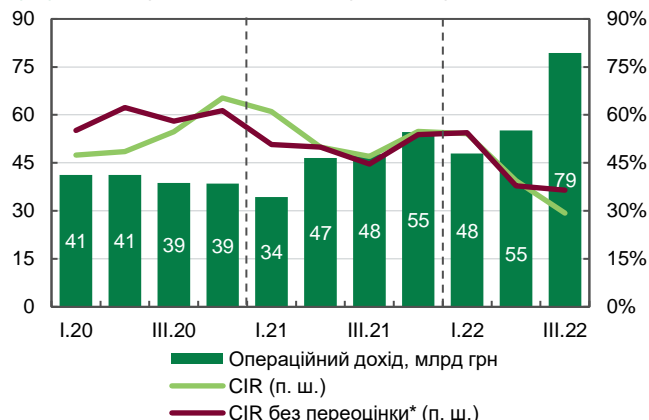
Операційна ефективність сектору залишалася високою: CIR* без переоцінки цінних паперів, валюти та деривативів становив 36.5% порівняно з 44.6% торік.

Графік 42. Фінансовий результат* та рентабельність капіталу банків

* За квартал з урахуванням коригуючих проводок, крім кількох малих банків, які не подали баланс із коригуючими проводками.

Графік 43. Операційні доходи та операційна ефективність банків

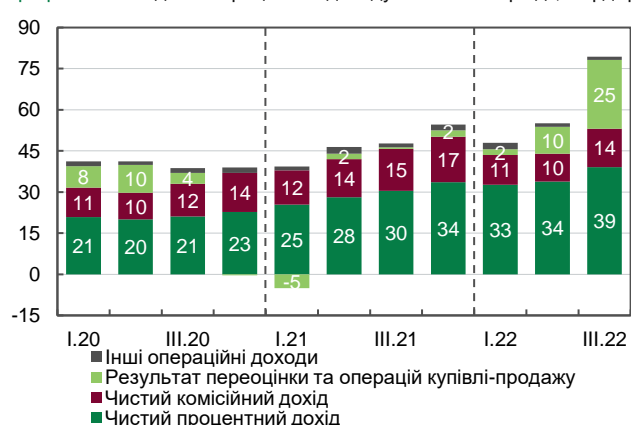

* CIR (Cost-to-Income Ratio) – відношення операційних витрат до операційних доходів.

У III кварталі банки отримали значний прибуток від переоцінки ОВДП та купівлі-продажу валюти. Чистий процентний дохід зріс на 28.5% р/р, чистий комісійний дохід скоротився на 8.6% р/р.

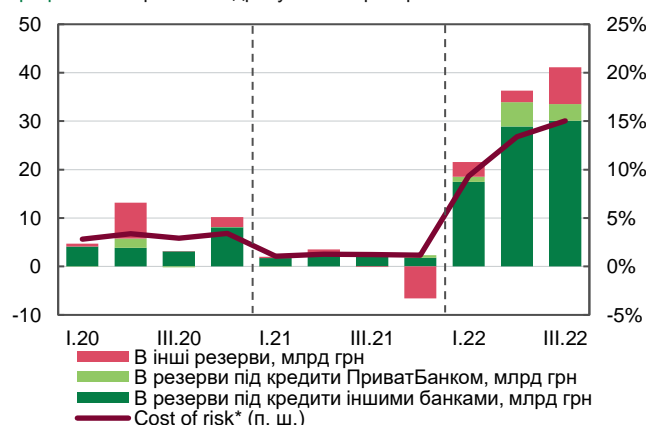
Відрахування до резервів під кредити у III кварталі становили 33.5 млрд грн, або 4.4% кредитного портфеля. Ще 7.1 млрд грн резервів було сформовано під ОВДП.

Графік 44. Складові операційного доходу банків за період*, млрд грн

* З урахуванням коригуючих проводок, крім кількох малих банків, які не подали баланс з коригуючими проводками.

Графік 45. Квартальні відрахування в резерви**

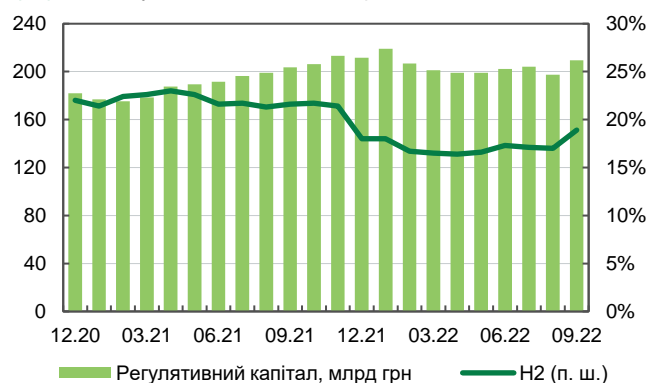

* Приведені до річних значень відрахування в резерви під кредити з початку року до чистого кредитного портфеля.

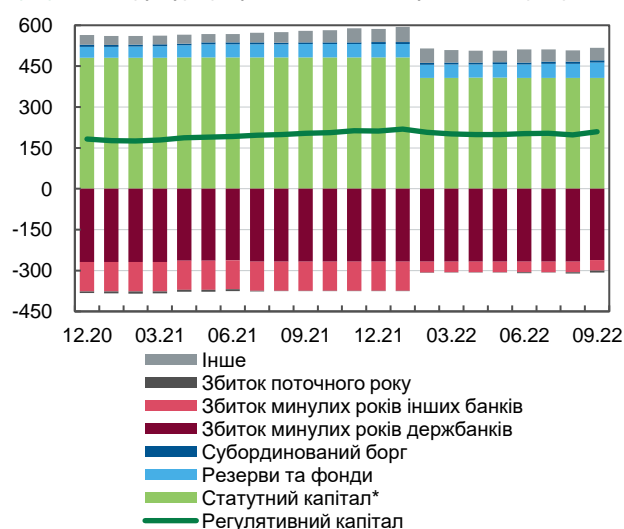
** З урахуванням коригуючих проводок, крім кількох малих банків, які не подали баланс з коригуючими проводками.

Адекватність регулятивного капіталу протягом III кварталу зросла на 1.6 в. п., залишившись вищою за мінімальні вимоги. Регулятивний капітал сектору зріс на 3.6%.

Графік 46. Регулятивний капітал та норматив адекватності РК

Графік 47. Структура регулятивного капіталу банків, млрд грн

* Зареєстрований та незареєстрований статутний капітал.

Таблиця 2. Основні показники банківського сектору України¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	I.22	II.22	III.22
Кількість діючих банків	117	96	82	77	75	73	71	69	68	67
Загальні балансові показники (млрд грн) / General balance sheet indicators (UAH billion)²										
Загальні активи	1 571	1 737	1 840	1 911	1 982	2 206	2 358	2 253	2 356	2 535
у т. ч. в іноземній валюті	800	788	755	779	718	746	679	618	648	798
Чисті активи	1 254	1 256	1 334	1 360	1 493	1 823	2 053	1 970	2 043	2 168
у т. ч. в іноземній валюті	582	519	507	495	492	585	583	554	575	695
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	831	847	864	919	822	749	796	793	794	836
у т. ч. в іноземній валюті	492	437	423	460	381	332	292	273	250	297
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	614	477	451	472	415	432	540	567	548	564
Валові кредити фізичним особам	176	157	171	197	207	200	243	250	236	231
у т. ч. в іноземній валюті	97	83	68	61	38	31	21	20	18	23
Чисті кредити фізичним особам	96	76	92	114	143	149	200	201	178	154
Кошти суб'єктів господарювання ³	349	413	427	430	525	681	800	713	763	838
у т. ч. в іноземній валюті	141	177	163	150	191	233	233	223	254	311
Кошти фізичних осіб ⁴	402	437	478	508	552	682	727	768	787	861
у т. ч. в іноземній валюті	215	239	244	241	238	285	270	263	252	313
Зміна (р/р, %) / Change (yoy, %)										
Загальні активи	6.4%	10.6%	5.9%	3.8%	3.7%	11.3%	6.9%	1.8%	4.7%	12.1%
Чисті активи	-2.8%	0.2%	6.2%	1.9%	9.8%	22.1%	12.6%	7.3%	7.9%	12.2%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	1.3%	2.0%	2.0%	6.3%	10.6%	-8.8%	6.2%	5.6%	3.4%	6.6%
Валові кредити фізичним особам	-	-	8.5%	15.3%	5.0%	-3.5%	21.6%	21.7%	8.1%	0.3%
Кошти суб'єктів господарювання ³	23.5%	18.2%	3.4%	0.8%	22.1%	29.7%	17.4%	4.5%	8.7%	14.9%
Кошти фізичних осіб ⁴	-0.3%	8.7%	9.4%	6.3%	8.6%	23.5%	6.6%	11.6%	12.3%	25.1%
Рівень проникнення / Penetration⁵ (%)										
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	41.8%	35.5%	29.0%	25.8%	20.7%	17.7%	14.6%	14.4%	15.1%	16.6%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	30.9%	20.0%	15.1%	13.3%	10.4%	10.2%	9.9%	10.3%	10.4%	11.2%
Валові кредити фізичним особам/ ВВП	8.8%	6.6%	5.7%	5.5%	5.2%	4.7%	4.4%	4.5%	4.5%	4.6%
Чисті кредити фізичним особам/ ВВП	4.8%	3.2%	3.1%	3.2%	3.6%	3.5%	3.7%	3.7%	3.4%	3.0%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	17.6%	17.3%	14.3%	12.1%	13.2%	16.1%	14.7%	12.9%	14.5%	16.6%
Кошти фізичних осіб/ ВВП	20.2%	18.3%	16.0%	14.3%	13.9%	16.2%	13.3%	13.9%	14.9%	17.1%
Фінансові результати / Profit or Loss⁶ (млрд грн) / (UAH billion)										
Чисті процентні доходи	39.1	44.2	53.0	73.0	78.9	84.8	117.6	32.7	33.8	39.1
Чисті комісійні доходи	22.6	24.2	27.5	37.8	44.0	46.5	58.0	10.8	10.1	13.9
Відрахування в резерви	114.5	198.3	49.2	23.8	10.7	31.0	3.4	21.6	36.3	41.1
Чистий прибуток/збиток	-66.6	-159.4	-26.5	22.3	58.4	39.7	77.4	-0.2	-4.5	12.0
Довідково: / Memo items:										
гривня/долар США (середнє за період)	21.84	25.55	26.60	27.20	25.85	26.96	27.29	28.55	29.25	35.00
грив/долар США (на кінець періоду)	24.00	27.19	28.07	27.69	23.69	28.27	27.28	29.25	29.25	36.57
гривня/євро (середнє за період)	24.23	28.29	30.00	32.14	28.95	30.79	32.31	32.28	31.20	35.20
гривня/євро (на кінець періоду)	26.22	28.42	33.50	31.71	26.42	34.74	30.92	32.59	30.78	35.56

¹ За платоспроможними банками на кожну звітну дату.

² З нарахованими доходами/витратами.

³ Включно з небанківськими фінансовими установами.

⁴ Включно з ощадними сертифікатами.

⁵ ВВП за методологією СНР-2008; у 2008–2013 роках з урахуванням АР Крим і м. Севастополя;

у 2014–2022 роках без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення АТО/ООС; дані за I–III квартали 2022 року – використано оцінки ВВП з Інфляційного звіту за жовтень 2022 року.

⁶ З урахуванням коригуючих проводок.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Дані за 2022 рік наведено з урахуванням коригуючих проводок (крім даних невеликих банків, які не подали балансові дані з коригуючими проводками на 1 січня, 1 квітня та 1 липня – 1-2 банки залежно від дати).

До вибірки банків належать платоспроможні станом на кожну звітну дату банки, якщо не зазначено інше.

У вибірці банків, платоспроможних станом на останню звітну дату, присутні банки, що приєднані за спрощеною процедурою до інших банків.

Групи банків сформовано згідно з рішенням Комітету НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем.

Державні банки – банки з участю держави Україна в капіталі, за винятком ПриватБанку, якщо не зазначено інше.

Іноземні банки – банки, у яких частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору (включаючи іноземні держави), становить не менше 10%.

Приватні банки – банки, бенефіціарами істотної участі яких є виключно резиденти України.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Зміна за фіксованим курсом означає, що сума інструменту в іноземній валюті розраховується за курсом на початок періоду.

Дані за кредитами та коштами суб'єктів господарювання включають дані небанківських фінансових установ.

Кошти фізичних осіб включають ощадні сертифікати, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ДС НБУ	Депозитні сертифікати Національного банку України
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
НПБ	Неплатоспроможні банки
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики та боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ, які обліковуються за: 1) справедливою вартістю через прибутки/збитки, 2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід, 3) амортизованою собівартістю
РК	Регулятивний капітал
CIR	Cost-to-Income Ratio: співвідношення операційних витрат і операційних доходів
ННІ	Індекс Херфіндаля – Хіршмана
ROE	Return on equity: рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates: Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
дол., долар, дол. США	Долар Сполучених Штатів Америки
екв.	Еквівалент
кв.	Квартал
міс.	Місяць
тис.	Тисяча
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
од.	Одиниця(-і)
п. ш.	Права шкала
р/р	До аналогічної дати/періоду попереднього року
м/м	До попереднього місяця
Суб.	Субординований